

Inclusion of Roma and Migrants in Schools

Trainings, Open Discussions and Youth Volunteering Activities

<https://romigsc.eu>

Mednarodna fakulteta
za družbene in poslovne študije
International School
for Social and Business Studies
Celje · Slovenia · Europe

INŠTITUT ZA ROMOLOŠKE ŠTUDIJE,
IZOBAŽEVANJE IN KULTURO
INSTITUTE FOR ROMOLOGICAL STUDIES,
EDUCATION AND CULTURE
MURSKA SOBOTA · SLOVENIA · EUROPE

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Osservatorio Centro Studi
Informatica Giuridica Taranto
Centre for Legal Informatics
Studies – Taranto Observatory

Institut für
sozialwissenschaftliche
Beratung GmbH

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

Erasmus+, KA3: Initiatives for policy innovation –
Social inclusion through education, training and youth
Project number: 580228-EPP-1-2016-1-SI-EPPKA3-IPI-SOC-IN
3-year project: 31 December 2016–31 December 2019.
Project countries: Slovenia, Germany, Spain, Italy, FYR of Macedonia, Turkey.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Inclusion of Roma and Migrants in Schools
Trainings, Open Discussions
and Youth Volunteering Activities

Projekt RoMigSc

A) Predstavitev projekta RoMigSc

B) Dosedanje dejavnosti & ugotovitve

dr. Nada Trunk Širca, MFDPŠ, SI
dr. Andrej Koren, MFDPŠ in IRŠIK, SI

Junij 2019

Erasmus+, KA3: Initiatives for policy innovation –

Social inclusion through education, training and youth

Project number: 580228-EPP-1-2016-1-SI-EPPKA3-IPI-SOC-IN

3-year project: 31 December 2016–31 December 2019.

Project countries: Slovenia, Germany, Spain, Italy, FYR of Macedonia, Turkey.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Inclusion of Roma and Migrants in Schools

Trainings, Open Discussions
and Youth Volunteering Activities

A) Predstavitev projekta RoMigSc

Erasmus+, KA3: Initiatives for policy innovation –
Social inclusion through education, training and youth
Project number: 580228-EPP-1-2016-1-SI-EPPKA3-IPI-SOC-IN
3-year project: 31 December 2016–31 December 2019.
Project countries: Slovenia, Germany, Spain, Italy, FYR of Macedonia, Turkey.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

O projektu KA3 – podpora reformam politik

NAMEN KA3:

- **promocija** demokratičnih vrednot, temeljnih pravic, medkulturnega razumevanja ter aktivnega državljanstva
- **spodbujanje vključevanja** ranljivih skupin otrok in mladih v izobraževanje in družbo ter preprečevanje diskriminatornih praks

Obdobje trajanje projekta: **31. 12. 2016 do 31. 12. 2019**

O projektu RoMigSc

CILJI PROJEKTA:

- ustvarjanje inkluzivnih in demokratičnih **učnih okolij**
- izboljšanje **kakovosti neformalnih oblik izobraževanja**, delovnih praks mladih in prostovoljstva
- spodbujanje **sodelovanja mladih**, razvoj inkluzivnih praks in praks ozaveščanja mladih
- preprečevanje in **boj proti** vsem oblikam diskriminacije in segregacije v izobraževanju
- spodbujanje **medsebojnega razumevanja** in spoštovanja med ljudmi

O projektu RoMigSc

CILJNE SKUPINE:

- **učitelji** v šolah z otroki Romi in migranti, **romski pomočniki/asistenti**
- **prostovoljci** (študenti)
- **drugi zainteresirani**: oblikovalci politik na področju izobraževanja, predstavniki lokalnih oblasti, prostovoljne organizacije, ravnatelji šol na različnih ravneh, akademiki in raziskovalci na področju itd.
- **otroci** Romi in migranti ter njihovi starši

Partnerji v projektu

- Mednarodna fakulteta za družbene in poslovne študije (ISSBS), Celje – **Slovenija**
- Inštitut za romološke študije, izobraževanje in kulturo (IRŠIK), Murska Sobota – **Slovenija**
- South East European University (SEEU), Tetovo (Skopje) – **Severna Makedonija**
- Osservatorio Centro Studi Informática Giuridica Taranto - (CSIG Taranto), Taranto – **Italija**
- Institut für sozialwissenschaftliche Beratung GmbH (ISOB), Regensburg – **Nemčija**
- University of Alicante (UA), Alicante – **Španija**
- eksperti – **Turčija**

Ključne aktivnosti v okviru projekta v letih 2017, 2018 in 2019

- Začetna študija – ugotavljanje stanja in ustreznosti
- Usposabljanje za prostovoljce (3x20 SI, 2x20 MK, 2x20 IT, 2x20 ES)
- Prostovoljske dejavnosti (2x20 SI, 2x20 MK, 2x20 IT, 2x20 ES)
- Usposabljanje učiteljev (3x20 SI, 2x20 MK, 2x20 IT, 2x20 ES)
- E-platforma o inkluziji v šolah in o medkulturnih temah
- Nacionalni seminarji za različne zainteresirane strani (3x50 SI, 2x50 MK, 2x50 IT, 2x50 ES, 2x50 TR)
- Mednarodna konferenca (Slovenija, 10. oktober 2019)
- Seminar za ravnatelje in učitelje šol; seminar za predstavnike nevladnih organizacij (Nemčija – maj 2019, Turčija – september 2019)

Namen nacionalnega seminarja

- V **aktivno diskusijo** vključiti različne zainteresirane strani:
- ravnatelji šol, predstavniki lokalnih oblasti, inštituti za migracije ali romološke študije, raziskovalci in akademiki na področju, odločevalci in snovalci politik itd),
- **pridobiti povratno informacijo**, kaj v sistemu inkluzije ter v sistemu prostovoljstva deluje, kje je zaznati pomanjkljivosti, in kje so potrebne izboljšave.

Namen seminarjev za učitelje

- zagotoviti **boljše medkulturne kompetence učiteljev**, ki poučujejo v razredih z otroki Romi ali migranti
- opremiti učitelje z **znanjem o strategijah za boljšo vključenost** teh skupin pri pouku
- **pridobiti povratno informacijo** o tem, kaj v sistemu inkluzije deluje, kje vidijo pomanjkljivosti in kje so potrebne izboljšave
- Usposabljanje je podprto z Moodle e-učilnico

Namen seminarjev za prostovoljce

- Opremiti prostovoljce z **znanjem iz družbene odgovornosti, prostovoljnega dela** in s strategijami za **delo v večkulturnem okolju**, s poudarkom na Romih in migrantih,
- **priprava na izvedbo prostovoljnih aktivnosti** – WP4 (marec-junij 2018, februar-julij 2019),
- predmet Družbena odgovornost in prostovoljstvo – 6 KT.

- Usposabljanje prostovoljcev je podprto z E-platformo.

Prostovoljske aktivnosti

- Prostovoljstvo ima pomembno vlogo pri zagotavljanju boljše vključenosti Romov in migrantov v šole in v celotno družbo.
- Prostovoljci opravljajo prostovoljsko delo pod vodstvom mentorja na šoli, vrtcu, ljudski univerzi oz. drugi izobraževalni instituciji v obdobju marec - junij 2018; ter februar - julij 2019.
- Podatki za SI: V letu 2018: 12 organizacij gostiteljic, 21 prostovoljcev. V letu 2019: 15 organizacij gostiteljic, 33 prostovoljcev.
- Delo se osredotoča predvsem na:
  - učna pomoč učencem pri slovenskem jeziku in drugih predmetih,
  - ustvarjalne delavnice za medsebojno povezovanje in preživljanje prostega časa,
  - učenje slovenskega jezika za starše,
  - sodelovanje pri izvedbi športnih in kulturnih dnevih ter drugih dejavnostih,
  - sodelovanje pri organizaciji prireditev s prikazom značilnosti, kulture in tradicij držav migrantov,
  - druženje z romskimi otroki v času jutranjega varstva

Mednarodna konferenca

Datum: **10. oktober** 2019

Kraj: Ljubljana ali Brdo pri Kranju

Govorci:

strokovnjaki iz področja izobraževanja / socialne vključenosti

učitelji, ravnatelji, praktiki

nacionalni organi (ministrstva)

projektni partnerji iz Slovenije, Španije, Italije, Nemčije, Severne Makedonije, Turčije

prostovoljci iz držav partneric

Glavne teme:

predstavitev ključnih izzivov na področju prostovoljstva in vključevanja Romov migrantov v izobraževanje

predstavitev priporočil politikam na različnih ravneh

predstavitev izkušenj, dobrih praks in rezultatov projekta RoMigSc

Udeležba je brez kotizacije

Inclusion of Roma and Migrants in Schools Trainings, Open Discussions and Youth Volunteering Activities

B) Dosedanje dejavnosti & ugotovitve

Erasmus+, KA3: Initiatives for policy innovation –
Social inclusion through education, training and youth
Project number: 580228-EPP-1-2016-1-SI-EPPKA3-IPI-SOC-IN
3-year project: 31 December 2016–31 December 2019.
Project countries: Slovenia, Germany, Spain, Italy, FYR of Macedonia, Turkey.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Izvedene aktivnosti

- Izvedena je bila **začetna študija** in **pripravljena priporočila**
- **Aktivnosti 2018:** Izveden seminar za prostovoljce, seminar za učitelje, nacionalni seminar, prostovoljske aktivnosti.
- **Aktivnosti 2019:** Izveden seminar za prostovoljce; seminar za učitelje, nacionalni seminar, prostovoljske aktivnosti v teku.

Ugotovljeno izhodišče

Alexander Krauss
ISOB, Germany

Temeljne ugotovitve

- Partnerji so razvili **skupno razumevanje** načel transnacionalne in transkulturne pedagogike.
- Oblikovana so skupna **priporočila za politike** na lokalni, nacionalni in evropski ravni, ki so v skladu s priporočili EC.

Glej več: <https://e-platform.romigsc.eu/sl/topic/naucene-lekcije-zivljenje-v-veckulturni-druzbi/>

Priporočila na lokalni ravni

- sodelovanje med **različnimi akterji**
- razvoj **načrta vključevanja** na lokalni ravni
- **podpora šolam**, zagotavljanje dodatnih sredstev za načrtovane in nepredvidene aktivnosti
- **vključevanje prostovoljcev** in civilne družbe
- **mreženje vseh**, ki delajo na področju vključevanja otrok in mladine v izobraževanje (učitelji, svetovalni delavci, prostovoljci itd.)

Priporočila na nacionalni ravni

- vse politike morajo **obravnavati splošne socialne razmere** in socialne priložnosti
- izobraževalne politike naj temeljijo na zadostnem **razumevanju dejstev migracijske družbe**
- zagotavljanje **zadostnih sredstev** na področju izobraževanja
- spodbuditi **prilagodljivost za spopadanje z novimi izzivi**, vključevanje rešitev od spodaj navzgor (bottom-up)
- oblikovanje **transnacionalnih izobraževalnih prostorov**

Priporočila na nacionalni ravni

- vlagati v **izobraževanje učiteljev**
- spodbujati **mobilnost učiteljev**, kot predpogoj za kompetentno poučevanje
- ustrezno opredeliti **zahteve za kompetentnost učiteljev** - komunikacija, empatija, socialna čustvenost, sposobnost prilagoditve
- razširiti uporabo **digitalnih medijev v šolah**

Priporočila na EU ravni

- okrepiti prizadevanja za "**evropeizacijo**"
izobraževanja: izobraževanje mora biti na vseh ravneh pripravljeno za migracijsko družbo
- **prizadevanja na visokošolski ravni** kot npr. priznavanje učnih rezultatov velja razširiti na šolsko in poklicno usposabljanje, vključno z mobilnostjo
- **šolska izobrazba** (kompetence, vsebine) mora biti uporabna povsod v Evropi
- **profil učitelja**, ustrezen 'migracijski' družbi
- **usposabljanje učiteljev** (kvalitetno, ne fragmentirano)

Dobre prakse vključevanja

Valerij Dermol, ISSBS, Slovenia

Izbor dobrih praks

Partnerji so opredelili 3 dobre prakse kot pomembne (s potencialom za njihovo aplikacijo v drugih partnerskih državah):

- **InMigraKIDs (Nemčija)**
- **projekt CACTUS (Italija)**
- **Romski asistent (Slovenija)**

InMigraKIDs, Nemčija, Regensburg

Cilj projekta:

- krepitev kompetenc staršev in zagotavljanje enakih možnosti za otroke, neodvisno od jezikovnih kompetenc staršev

Pobuda vključuje:

- **jezikovne spremljevalce** (Sprachbegleiter), ki olajšujejo komunikacijo s šolo in institucijami
- **socialno-pedagoško delo s starši**
- splošno svetovanje o migracijah in integraciji
- izgradnjo **mreže multiplikatorjev** za integracijsko delo v vrtcu in šoli

Cactus, Italija, Milano

Cilj projekta:

- rešiti problem izobraževanja in socialne vključenosti mladih, ki niso državljani Italije, in jim grozi, da ne bi uspešno zaključili izobraževanja

Portal <http://il2studio.integrazioni.it> vključuje:

- **temeljne predmete 3. triade** (zgodovina, geografija, znanost in matematika)
- **jezik na ravni B2**
- platforma omogoča učencem, da pridobijo potrebne spretnosti iz navedenih disciplin **kljub pomanjkanju znanja italijanskega jezika**

Romski pomočnik – Slovenija

Romski pomočnik:

- je oseba v šoli ali vrtcu, na katero se **otroci Romi lahko obrnejo za pomoč** pri premagovanju različnih težav,
- **sodeluje s strokovnimi delavci** šole ali vrtca
- je **pomoč staršem otrok** Romov pri stikih s šolo ali vrtcem
- je glavni **vezni člen med šolo ali vrtcem in romsko skupnostjo**

Večina romskih pomočnikov se izobražuje, nekateri nadaljujejo izobraževanje tudi na visokošolski ravni

Romski pomočnik kot NPK

E-platforma RoMigSc

- E-platforma v **osmih** jezikih

E-platforma projekta RoMigSc

IZBERI JEZIK:

Nemški

Albanski

Angleški

Italijanski

Makedonski

Slovenski

Španski

Turščina

- Povezava: <https://e-platform.romigsc.eu/sl/courses/romigsc-slovensko/>

Inclusion of Roma and Migrants in Schools Trainings, Open Discussions and Youth Volunteering Activities

Thank you!

Mednarodna fakulteta
za družbene in poslovne študije
International School
for Social and Business Studies
Celje · Slovenia · Europe

INŠTITUT ZA ROMOLOŠKE ŠTUDIJE,
IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO
INSTITUTE FOR ROMOLOGICAL STUDIES,
EDUCATION AND CULTURE
MURSKA SOBOTA · SLOVENIA · EUROPE

UNIVERSITETI I EVROPËS JUGLINDORE
УНИВЕРЗИТЕТ НА ЈУГОИСТОЧНА ЕВРОПА
SOUTH EAST EUROPEAN UNIVERSITY

Osservatorio Centro Studi
Informatica Giuridica Taranto
Centre for Legal Informatics
Studies – Taranto Observatory

Institut für
sozialwissenschaftliche
Beratung GmbH

Universitat d'Alacant
Universidad de Alicante

Erasmus+, KA3: Initiatives for policy innovation –
Social inclusion through education, training and youth
Project number: 580228-EPP-1-2016-1-SI-EPPKA3-IPI-SOC-IN
3-year project: 31 December 2016–31 December 2019.
Project countries: Slovenia, Germany, Spain, Italy, FYR of Macedonia, Turkey.

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

